

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2022

aruandeaasta lõpp: 31.12.2022

sihtasutuse nimi: Maaelu Edendamise Sihtasutus

registrikood: 90000245

tänavatalu nimi, maja ja korteri number: Oru tn 21

linn: Viljandi linn

maakond: Viljandi maakond

postisihthumber: 71003

telefon: +372 6484064

faks: +372 6484065

e-posti aadress: mes@mes.ee

veebilehe aadress: www.mes.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	12
Bilanss	12
Tulemiaruanne	13
Rahavoogude aruanne	14
Netovara muutuste aruanne	15
Raamatupidamise aastaaruande lisad	16
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	16
Lisa 2 Raha	20
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	21
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	23
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	24
Lisa 6 Kapitalirent	24
Lisa 7 Kasutusrent	25
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	26
Lisa 9 Eraldised	28
Lisa 10 Tingimuslikud kohustised ja varad	29
Lisa 11 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	30
Lisa 12 Netotulu finantsinvesteeringutelt	31
Lisa 13 Tulu ettevõtlusest	31
Lisa 14 Muud tulud	32
Lisa 15 Jagatud annetused ja toetused	32
Lisa 16 Mitmesugused tegevuskulud	33
Lisa 17 Tööjõukulud	33
Lisa 18 Muud kulud	33
Lisa 19 Seotud osapooled	34
Aruande allkirjad	35
Vandeauditori aruanne	36

TEGEVUSARUANNE

Sihtasutuse tegevuse eesmärgid on toetada ja elavdada Eesti maapiirkondade ettevõtlust, luua paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maapiirkondade ettevõtjate konkurentsivõimet. Eesmärkide täitmiseks mitmekesistab sihtasutus finantseerimisvõimalusi ettevõtluse arendamiseks, toetab maapiirkonna tasakaalustatud arengut, kujundab maaelu mainet ja aitab seeläbi luua maal paremaid elutingimusi. Maaelu Edendamise Sihtasutus on isemajandav eraõiguslik juriidiline isik. Sihtasutuse 2022. aasta tegevus toimus nõukogu kinnitatud tegevuseesmärkide ja eelarve alusel.

Tegevusaruanne kajastab majandusaasta tegevust kaheksa alaosana:

1. käendustegevus,
2. laenutegevus,
 - 2.1. laenamine sihtasutuse omakapitalist,
 - 2.2. sihtfondide haldamine,
3. nõuandeteenuste pakkumine,
4. tegevus riigi antavate ülesannete täitjana,
5. maaelu maine kujundamine,
6. arendustegevus,
7. töökeskkond ja töötajad,
8. ülevaade jätkusuutliku ja vastutustundliku tegevuse põhimõtete järgimise kohta.

Aruandeaasta tulemiks kujunes 3 721 940 eurot.

1. Käendustegevus

Sihtasutuse 2022. aasta käendustegevus toetus sihtasutuse põhikirjale, 2022. aasta tegevuseesmärkidele ja eelarvele, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate ja mittetulundussektori võlakohustuste käendamise korrale (käenduste kava), väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate ja suurettevõtjate COVID-19 käenduste menetlemise korrale ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate (sh mikroettevõtjate) ning suurettevõtjate Ukraina kriisi laenukäenduse menetlemise korrale. Käenduste eesmärk on sihtasutuse kapitali toel lihtsustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu rahalistele vahenditele.

Kokku sõlmiti 2022. aastal 305 käenduslepingut (2021. aastal 372 käenduslepingut). COVID-19 laenukäenduse meede lõppes 31.12.2021. Uusi lepinguid 2022. aastal ei sõlmitud. Ukraina kriisi laenukäendus väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele (sh mikroettevõtjatele) ning suurettevõtjatele meede jõustus nõukogu 10.06.2022 otsusega. Meede võimaldab Ukraina kriisist mõjutatud ettevõtjatele juurdepääsu likviidsusele ja rahastusele, käendatakse käibekapitali- ja investeerimislaene. 2022. aastal Ukraina kriisi laenukäenduse lepinguid ei sõlmitud.

Finantseerimisasutustele anti uusi käendusi 35,27 miljoni euro väärtuses, mis on 38% vähem kui 2021. aastal (57,39 miljonit eurot). Keskmise käendusportfelli tootlus oli 2022. aastal 3,44% (2021. aastal 3,93%).

Käendustega seoses tegi sihtasutus 28 otsust riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise kohta, kokku 93 462 euro ulatuses, millest riigiabi moodustas 10 564 eurot ja vähese tähtsusega abi 82 898 eurot (2021. aastal 52 otsust, kokku 5,82 miljonit eurot).

Käendusmahu vähenemist mõjutas Ukraina sõjast ja sisendhindade kiirest kasvust tingitud uute investeeringute vähesus, samuti pangalaenude katteks panditava põllumaa turuväärtuse üldise kasvu jätkumine 2022. aastal.

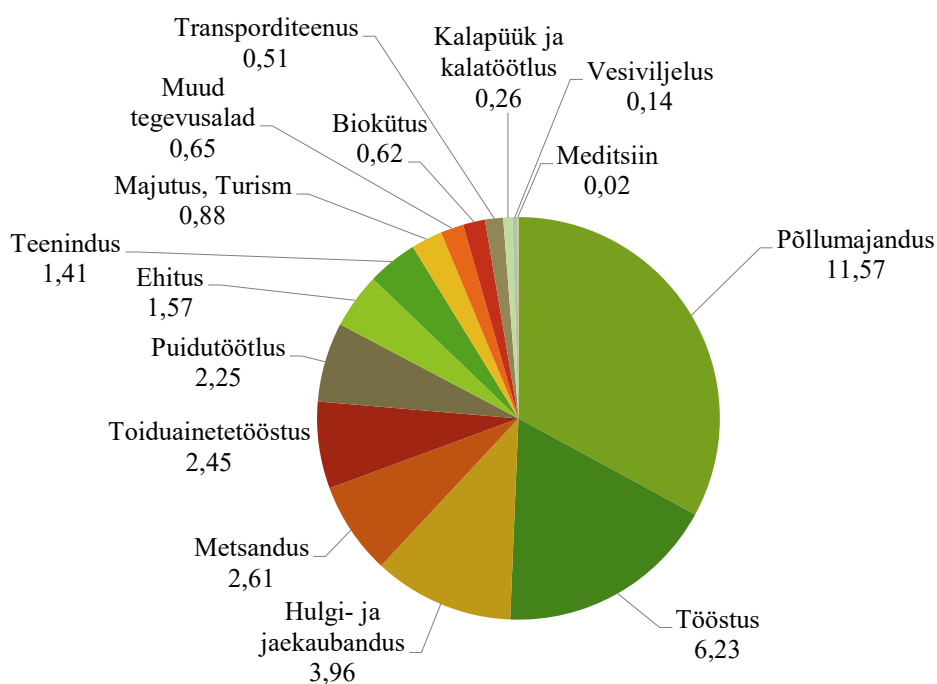
Sihtasutuse käendustegevus võimaldas ettevõtjatel 2022. aastal saada krediidasutustelt laene summas 61,7 miljonit eurot (2021. aastal 92,9 miljonit eurot). Käenduste osakaal 2022. aastal

väljastatud laenude mahust moodustas 57,1% (2021. aastal 61,8%). Käenduse keskmine suurus lepingu kohta oli 115,6 tuhat eurot ja vähenes aastaga 25% (2021. aastal 154,3 tuhat eurot), mis viitab suuremate investeeringute vähenemisele.

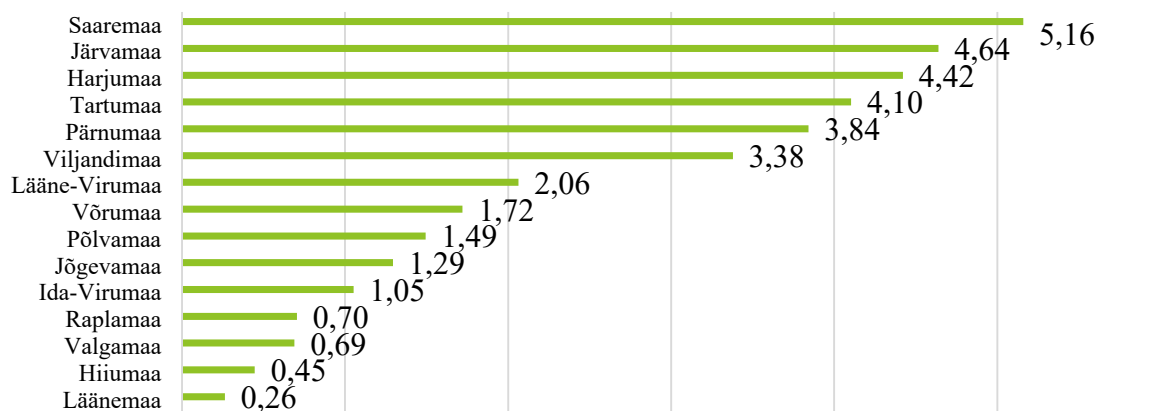
Käendusportfelli suurus seisuga 31. detsember 2022 oli 89,0 miljonit eurot (31. detsembri 2021 seisuga 103,8 miljonit eurot). Käendusportfell vähenes 14,3%. Sihtasutuse käendatud laenude jääkväärtus kahanes aastaga samas proportsioonis 14%, 151,1 miljoni euron (2021. aastal 175,7 miljonit eurot). Käendusportfelli suhe tagatud laenude jääki oli 2022. aastal 58,9% (2021. aastal 59,1%).

Kokku anti käendusi 2022. aastal 246 ettevõttele, kus töötas ligikaudu 2400 inimest. Ettevõtetest 178 (67%) olid mikroettevõtjad, 60 (30%) väikeettevõtjad ja 8 (3%) keskmise suurusega ettevõtjad.

Joonistel 1 ja 2 on kajastatud 2022. aastal sõlmitud käenduslepingute käenduskohustuse summaarne jaotus tegevusvaldkondade ja maakondade kaupa.

Joonis 1. Käenduskohustuse jaotus tegevusvaldkondade kaupa (miljonites eurodes)

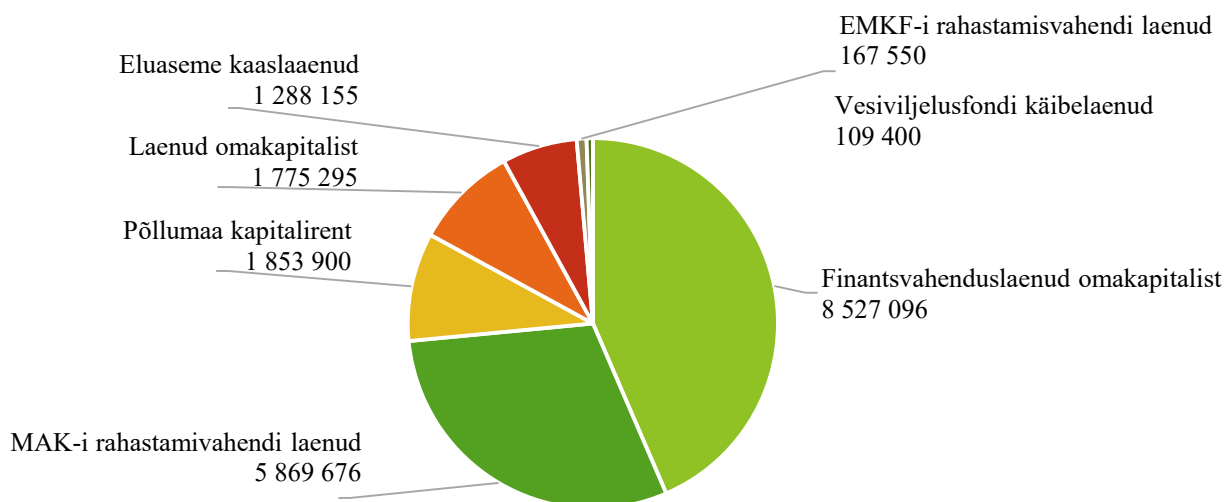
Joonis 2. Käenduskohustuse jaotus maakonniti (miljonites eurodes)

2. Laenutegevus

2022. aasta laenutegevus toetus sihtasutuse põhikirjale, sihtasutuse 2022. aasta tegevuseesmärkidele ja eelarvele ning laenu taotlemise ja taotluse menetlemise korrale (laenamise kava). Laenutegevuse eesmärgiks on hõlbustada väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ligipääsu kapitalile ning parandada eraisikute ligipääsu kapitalile kodu rajamiseks maapiirkonda. Sihtasutus lähtus laene andes laenutoodete sihtrühmadest. Nõukogu kehtestas väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele suunatud finantstoodete sihtrühmad uues sõnastuses 2022. aasta novembris ning kinnitas eluaseme kaaslaenu laiendatud sihtpiirkonna 2022. aasta detsembris.

Laene väljastati sihtrühma ettevõtjatele ning eraisikutele juhul, kui laenamisel esines turutõrge. Sihtasutus väljastas laene nii omakapitalist kui ka finantskorraldusvahendite sihtfondidest. Kokku anti 2022. aastal laene summas 19,59 miljonit eurot ning sõlmiti 116 uut laenulepingut (2021. aastal summas 30,50 miljonit eurot ja 154 laenulepingut).

Laenuportfell kahanes aastaga 0,83%, 143,0 miljoni euron (2021. aastal 144,2 miljonit eurot). Joonisel 3 on esitatud 2022. aastal väljastatud laenud laenutoodete kaupa.

Joonis 3. 2022. aastal väljastatud laenud laenutoodete kaupa (eurodes)

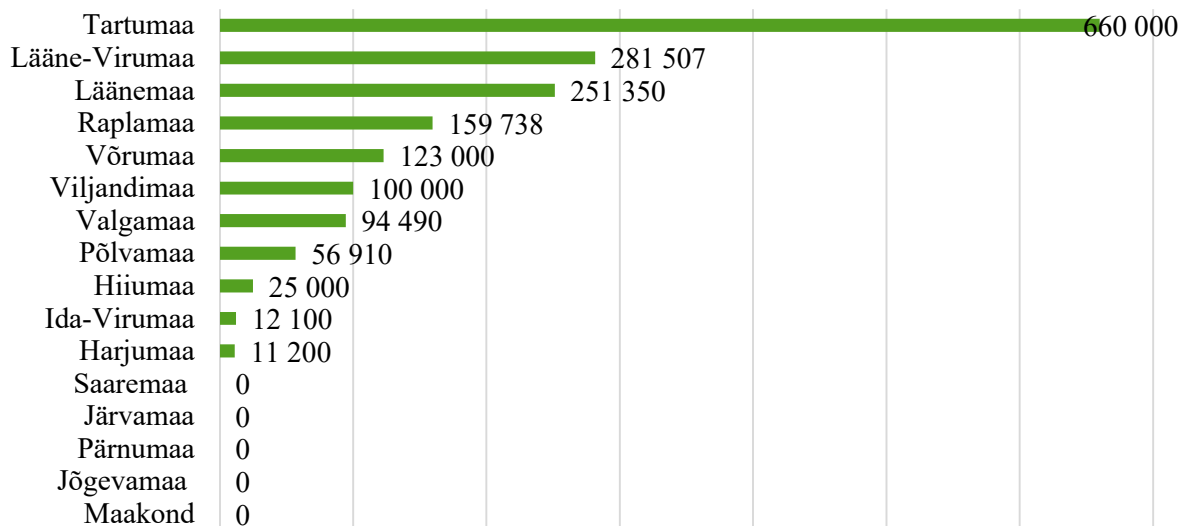
Laenudega seoses tegi sihtasutus 15 otsust riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise kohta, kokku summas 128 150 eurot, millest riigiabi moodustas 98 225 eurot ja vähese tähtsusega abi 29 925 eurot (2021. aastal 50 otsust, kokku 2,09 miljonit eurot).

2.1 Laenamine sihtasutuse omakapitalist

Sihtasutuse omakapitalist laenati 2022. aastal 13,4 miljonit eurot.

Krediidi- või finantseerimisasutuste kaudu antava laenu sihtrühm on pangad, kellel ei ole otstarbekas kaasata ettevõtluslaenude andmiseks vahendeid rahvusvahelistelt finantsturgudelt, kuna seal pakutavad summad on liiga suured. Nimetatud laene taotletakse sihtotstarbeliselt ja edasilaenamisel on lisatav marginaal lõppkliendile maksimaalselt 5%. Krediidi- ja finantseerimisasutuste kaudu laenati 8,53 miljonit eurot (69,9% omakapitali laenudest).

Ettevõtjatele ja MTÜ-dele laenati omakapitalist 1,78 miljonit eurot, millest põllumajandusettevõtjatele 1,74 miljonit eurot. Joonisel 4 on esitatud ettevõtjatele ja MTÜ-dele antud omakapitali laenude jaotus maakondade lõikes 2022. aastal.

Joonis 4. Omakapitali laenude jaotus maakondade lõikes (eurodes)

Meede Põllumaa kapitalirent (*sale- and lease-back*) väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele võimaldab põllumajandustootjatel käibevahendite puuduse leevendamiseks oma maa sihtasutusele müüa, see rendilepingu alusel taas kasutusse võtta ning rendimaksete tasumisega tagasi osta. 2022. aastal sõlmiti 6 põllumaa kapitalirendilepingut, kokku summas 1,85 miljonit eurot. Põllumaa kapitalirendilepingutega on renditud 2022. aastal 2501 hektarit põllumaad.

Jätakuvalt toimub linnastumine, inimesed liiguvad maapiirkondadest suurematesse linnadesse. Tööjõupuudus pärsib ettevõtluse arengut maal. Vabariigi Valitsus otsustas 29.09.2021 toetada Maaeluministri ettepanekut viia ellu maale elama asumist soodustav pilootprogramm. Laenu sihtgrupp on maal elavad ja linnadest maale elama asuvad inimesed. MES nõukogu 5.11.2021. otsusega kinnitati meetme „Eluaseme kaaslaen krediidiastutusega“ tingimused. Koostöös pankadega anti kaaslaenu kahes Eesti piirkonnas, Kagu-Eestis Põlva-, Võru- ja Valgamaal ning Ida-Virumaal. Sihtpiirkonnaks olid kuni 1000 elanikuga asustusüksused. Vabariigi Valitsus toetas 17.11.2022 toimunud istungil Maaeluministri ettepanekut kaaslaenu sihtpiirkonna laiendamise kohta. Nõukogu 09.12.2022 otsusega muudeti eluaseme kaaslaenu meetme tingimusi ning laiendati meetme sihtpiirkonda. Vabariigi Valitsuse poolt toetatud sihtpiirkonna määratluses jäid eluaseme kaaslaenu piirkonna laiendamisel välja need piirkonnad, kus elamute mediaan tehingu hind ja palgatöötaja keskmine brutosissetulek oli 2021. aastal üle Eesti keskmise. Sihtpiirkonnast jäid välja Harjumaa, Tartu linn, Luunja vald, Kambja vald, Kohila vald ning asustusüksused, kus on registreeritud üle 1000 elaniku. Seisuga 31. detsember 2022 oli sõlmitud 24 eluaseme kaaslaenulepingut, kokku 1,29 euro miljoni ulatuses.

2.2. Sihtfondide haldamine

Sihtasutus valitseb finantskorraldusvahendeid sihtasutuse põhikirja punkti 2.2.2 alusel oma varast lahus ega seo finantskorraldusvahendi rakendamist oma vara arvel tehtava tehinguga.

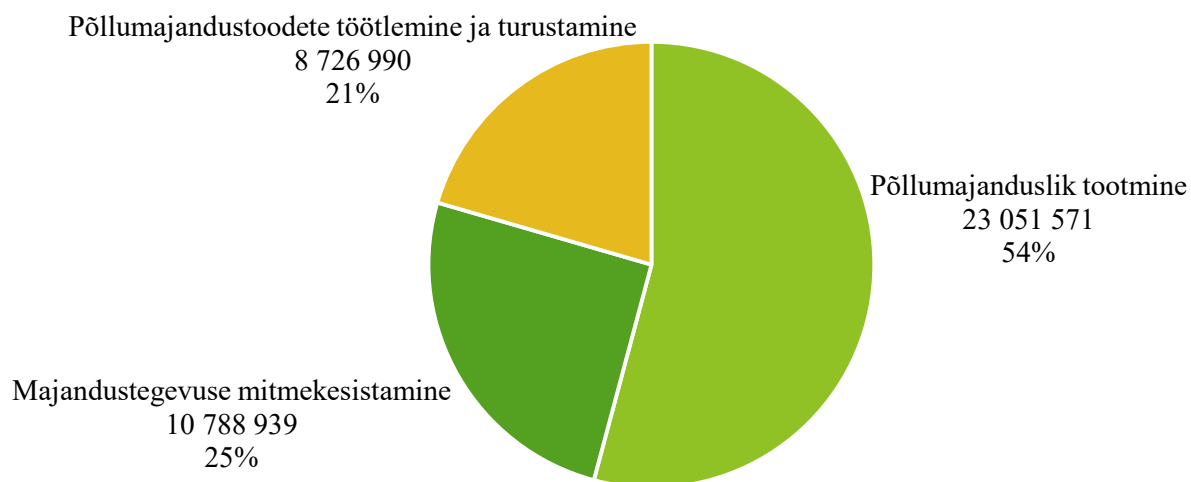
Sihtasutus on sõlminud Maaeluministeeriumiga sihtfondide haldamiseks rahastamislepingud. Lepingutest tulenevalt on sihtasutuse ülesandeks laenu taotluste menetlemine, taotlejate krediitvõimelisuse hindamine, laenu vormistamine, pantide seadmise korraldamine, laenude väljastamine, monitooring ja laenulepingute haldamine, samuti iga-aastane laenuportfelli audit ning hinnangute andmine laenuportfelli väärtusele ja kvaliteedile.

Sihtasutusel on finantskorraldusvahendite haldamise eest õigus valitsemistasule, mille arvelt kaetakse finantskorraldusvahendite rakendamise kulud.

Sihtasutus valitseb kuut kalanduse sihtfondi. Seisuga 31. detsember 2022 oli kalanduse sihtfondide laenuportfelli suuruseks 7,96 miljonit eurot, kehtivaid laenulepinguid 38. Aasta jooksul sõlmiti 3 uut laenulepingut summas 0,28 miljonit eurot.

9. aprillil 2021 jõustunud rahastamislepingu nr 10 muutmise lepinguga nr 81 suurendati sihtfondi eelarvet Euroopa Taastekava vahenditest 15 miljoni euro võrra 54,46 miljoni euroni. Seisuga 31.12.2022 oli Maaeluministeerium teinud sihtfondi sissemaksid kokku summas 52,56 miljonit.

Maaelu arengukava (MAK) rahastamisvahendist on kokku väljastatud laene summas 49,83 miljonit eurot. MAK-i sihtfondist sõlmiti 2022. aastal 57 laenulepingut kokku summas 5,87 miljonit eurot. Fondi tagasilaekunud summadest anti laene summas 0,93 miljonit eurot ja taastekava vahenditest summas 4,94 miljonit eurot. Laenude jagunemine meetmete kaupa on kujutatud joonisel 5.

Joonis 5. MAK-i sihtfondi laenud meetmete lõikes (eurodes)

COVID-19 rahastamisvahendist 2022. aastal uusi laene ei antud, laenuportfelli suurus seisuga 31.12.2022 oli 67,16 miljonit eurot, kehtis 297 laenulepingut. COVID-19 kriisimeetmete laenufondist tehti riigile 2022. aastal tagasimakseid summas 6,73 miljonit eurot.

3. Nõuandeteenuste pakkumine

Alates 2015. aasta juulist töötab Maaelu Edendamise Sihtasutuse osana põllu- ja maamajanduse nõuandeteenistus, mis pakub maapiirkondade ja väikelinnade ettevõtjatele nõustamisteenuseid neile olulistes valdkondades. Maaeluministeeriumiga sõlmitud käsunduslepingu nr 180 alusel on põllumajandustootjate nõustamisel võimalik kasutada maaelu arengukava (MAK) vahenditest rahastatavat nõuandetoetust, mis katab olenevalt valdkonnast kuni 90% nõustamise kuludest, kuid mitte enam kui 3000 eurot ettevõtja kohta aastas.

Nõuandeteenistust käsitletakse eraldiseisva majandusüksusena, millel on oma eelarve. Nõuandeteenistuse tegevust planeerib ja nõustab nõukoda, kuhu kuuluvad Maaeluministeeriumi, põllumajandustootjate, teadusasutuste jt huvitatud osapoolte esindajad.

Käsundusleping nr 180 kehtib kuni 31. detsembrini 2023.

Nõuandeteenistuses on juurutatud ja AS-i Metrosert poolt sertifitseeritud ISO 9001:2015 standardile vastav kvaliteedijuhtimissüsteem.

Nõuandeteenuste osutamiseks töötas seisuga 31. detsember 2022 nõuandeteenistuses töölepingu alusel 12 konsulenti. Kehtivaid käsunduslepinguid oli 30 konsulendiga ja raamlepinguid 19 konsulendiga.

2022. aastal osutati käsunduslepingu nr 180 alusel nõuandeteenuseid 3098 kliendile, kellega sõlmiti 3634 nõustamislepingut. Enim osutati nõuandeteenuseid toetuste taotlemise, loomakasvatuse ja taimekasvatuse valdkonnas.

Nõuandeteenustest saadud müügitulu moodustas 2022. aastal 1 407 371 eurot.

4. Sihtasutuse tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana

Riigivaraseaduse tähendusest tulenevalt on MES riigi sihtasutus. Tulenevalt 1. jaanuaril 2022. aastal jõustunud riigivaraseaduse uuest redaktsioonist, muutusid sihtasutuse jaoks seni kehtinud nõuded seoses osaluste raporteerimisega, mis on oluliseks sisendiks osaluste valitsemise koondaruande koostamisel.

Asutajaõiguste teostaja 28.06.2022 otsusega ning tulenevalt riigivaraseaduse muutmise seadusest, kinnitati uues sõnastuses Maaelu Edendamise Sihtasutuse põhikiri.

Vabariigi Valitsus kiitis 9. aprillil 2020 heaks plaani sihtasutuste arvestusteenuste konsolideerimise kohta Riigi Tugiteenuste Keskusesse (RTK). Keskuste arvestusteenuste korraldus on reguleeritud riigivaraseadusega §79. Arvestusteenuste konsolideerimise ajaplaanis oli MES arvestusteenuste ülevõtmine planeeritud 01. jaanuariks 2023. aastal. Üleminekuga seonduvaid tegevusi teostati 2022. aasta jooksul teenuste ülevõtmise tegevuskava alusel.

5. Maaelu maine kujundamine

Maaelu Edendamise Sihtasutus tunnustas 2022. aastal maapiirkondade ettevõtjaid ja inimesi, kes on andnud tähelepanuväärse panuse põllumajanduse arendamiseks ning olnud oma tegevusega teistele eeskujuks. Välja anti parima lihavesikarjakasvataja, parima piimakarjakasvataja, parima taimekasvataja ning maamajanduserialade parima õppejõu ja õpilase aunimetused.

Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli maamajandusega seotud õppekavade üliõpilastele ühekordse õppetoetuse määramise raames maksti toetust ühele Eesti Maaülikooli üliõpilasele.

Maapiirkondade ettevõtluse elavdamiseks ja maakogukonna sidusaks arendamiseks osaleb sihtasutus koostööprojektides, mis aitavad tõsta maaelu mainet. Sihtasutusel on koostöölepingud näiteks MTÜga Eesti Leader Liit ja Eesti Talupidajate Keskkliit.

Sihtasutuse esindajad on liikmed mitmetes komisjonides ja nõukogudes.

6. Arendustegevus

Maaelu Edendamise Sihtasutuse strateegiakava on kinnitatud aastateks 2020-2030. Strateegia on aluseks sihtasutuse aastapõhiste tegevuskavade ja eelarvete koostamisel.

Sihtasutus on välja töötanud tegevuspõhimõtted sihtfondi Merekapital loomiseks. Sihtfondi eesmärk on toetada uute laevade ehitust ja selle loomise eelduseks on sihtasutuse asutajaõiguste teostaja suunis ja nõukogu heakskiit. 2022. aastal planeeritud tegevusi ei rakendatud. Planeeritud tegevuste prognoos aastateks 2021–2025 on kajastatud riigieelarveseaduse §12 alusel esitatavas sihtasutuse finantsplaanis.

Maaettevõtlusfondi peamine eesmärk on hõlbustada Eesti Vabariigi primaar-, metsandus-, ja kalandussektori ning toiduainete ümbertöötlemisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu omakapitalile, omakapitalilaadsele kapitalile ja võlainstrumentidele ning edendada kapitaliturgu. 2022. aastal Maaettevõtlusfond ei käivitunud.

Sihtasutusele on 1. jaanuaril 2022 aastal jõustunud riigivaraseaduse uue redaktsiooniga lisandunud nõue esitada majandusaasta aruande koosseisus ülevaade jätkusuutliku ja vastutustundliku

tegevuse põhimõtete järgimise kohta. Sihtasutus alustab keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisteede (ESG) haldamisega seonduvaid tegevusi 2023. aastal.

7. Töökeskkond ja töötajad

Sihtasutuse töötajate osas majandusaasta jooksul olulisi muutusi ei toimunud.

Seisuga 31. detsember 2022 oli töölepingu alusel töötavaid töötajaid 31: finantsteenuste valdkonnas 15 ja nõuandeteenistuse valdkonnas 16 töötajat, sealhulgas 12 konsulenti.

2022. aastal muutus juhatuse koosseis. Nõukogu 21. jaanuari 2022. aasta otsusega valiti sihtasutuse juhatuse liikmeks Meelis Annus ning pikendati Leho Verk'i tähtajaliselt kehtivat juhatuse liikme lepingut kuni 28.02.2022.

Nõukogu koosseis muutus 2022. aastal kolmel korral: tagasi kutsuti viis ja määrati neli liiget. 27.05.2022 otsusega kutsus Maaeluminister esitatud avalduse alusel tagasi nõukogu esimehe. Nõukogu liikmed valisid 10.06.2022 koosolekul nõukogu esimehe ja aseesimehe. Sihtasutuse nõukogus oli 31. detsembri 2022 seisuga 10 liiget.

Sihtasutuse töötajatele viidi 2022. aasta jooksul läbi andmekaitse- ja infoturbe koolitus, korruptsioonivastane koolitus. Sihtasutuse töötajatel on võimalik täita oma tööülesandeid kaugtööna. 2022. aastal viidi läbi töökoha ergonoomika koolitus tervisesõbraliku töökoha loomiseks kodukontoris. Meeskonna ühtsuse ja koostöö parendamiseks viidi läbi meeskonnakoolitus „Meeskonnatunde suurendamine“ ja sõnastati ühised printsiibid ning kokkulepped tiimiraamatus.

2022. aastal osales erinevatel koolitustel 59 MES-iga seotud konsulenti, kokku mahus 2250 tundi.

Sihtasutuse juhatuse 07.06.2022 otsusega kinnitati seotud isikute andmete deklaratsiooni vorm, määrati deklaratsiooni täitvad isikud lähtuvalt korruptsioonivastasest seadusest. Toimingutega seonduvat dokumentatsiooni täiendati vastavalt. Sihtasutuse juhatuse 21.12.2021 otsusega täiendati töökorralduse reeglite dokumenti ning lisati kingituste ja soodustuste vastu võtmist reguleeriv kord.

8. Ülevaade jätkusuutliku ja vastutustundliku tegevuse põhimõtete järgimise kohta

Põllumajandustegevusega kaasneb mõju keskkonnale- mullale, veele, õhule, elurikkusele, kliimale. Euroopa Liidu Rohelises kokkuleppes (EU Green Deal), seatakse eesmärgiks kliimanetraalsuse saavutamine 2050. aastaks.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) strateegiakava hõlmab otsetoetusi ja turumeetmeid kui ka maaelu arengu investeringutoetusi. Perioodi 2023-2027 strateegiakavas on olulisel kohal keskkonna- ja kliimakaitse ning maapiirkondade sotsiaalmajandusliku olukorra parandamine.

Eesti maaelu arengukava (MAK) 2014-2020 koostamise ja rakendamise eesmärk oli toetada maaelu arengut viisil, mis täiendab muid Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika vahendeid, ühtekuuluvuspoliitikat ja Euroopa Liidu ühist kalanduspoliitikat.

Maaelu Edendamise Sihtasutus võtab arvesse ning rakendab keskkonna-, sotsiaalseid- ja juhtimistegureid (ESG) nii põhitegevustes (finantseerimine, nõustamine, tunnustamine) kui administratiivsetes tegevustes.

Jätkusuutlikkuse tegevuspõhimõtted hõlmavad:

Keskkonnameetmeid (kliimamuutused, loodusressursside kasutamine, saaste ja jäätmed, keskkonnaalased võimalused), sotsiaalmeetmeid (tööjõud, teenuse vastutus, huvigruppide kaasatus, sotsiaalsed võimalused), juhtimismeetmeid: sihtasutuse juhtimine ja kultuur.

Maaelu Edendamise Sihtasutus ei ole seadnud 2022. aastaks mõõdetavaid eesmärke keskkonna, sotsiaalsete ja juhtimisteemade haldamiseks. 2022. aasta jooksul rakendati jätkusuutlikkuse põhimõtteid järgnevalt:

Keskkonnameetmed

MES nõuandeteenistuse missioon on nõuande kaudu arendada jätkusuutlikku põllu- ja maamajandust Eestis. Nõustamisteenus üheks valdkonnaks on ettevõtjatele erinevate nõuete selgitamine ja tegevuse vastavusse viimise nõustamine. Valdonna kaudu on ühendatud ÜPP toetuste maksmine maakasutuse, põllumajandustootmise ja põllumajandusliku tegevusega seotud nõuete järgimisega. Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded (KPK) on kehtestatud Maaeluministri 14.01.2025 määrusega nr 4 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded“. Keskkonna, kliimamuutuste, maa hea põllumajandusseisundis hoidmise, rahva-, looma- ja taimetervise ning loomade heaolu nõuete osas nõustasid konsulendid kliente 2022. aasta 83 korral.

Nõuandeteenistuse põhieesmärgiks on tagada nõustamine, täiendkoolituse ja teabe levitamine põllumajanduse ning maaelu valdkonnas. Sihtasutus on riigihanke 222076 „Teadmussiirde pikaajaline programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas“ konsortsiumi liige alates 31.03.2021, programm kehtib kuni 30.06.2023. Programmi raames viidi 2022. aastal läbi sihtgrupile suunatud koolitusi, õpiringe ja infopäevi. MES pakub erinevaid täiendkoolitusi eelkõige spetsiifilistes põllumajandus- ning sellega seotud valdkondades, sealhulgas keskkonna-, töötervishoiu ja tööohutuse teemalised koolitused. 2022. aastal viidi läbi 8 keskkonnateemalist koolitust, koolitustel osales kokku 275 inimest.

Koolitused viidi läbi järgmiste õppekavade alusel: Veekaitse kohustused ja vajadused, põllumajanduse ohud ja võimalused; Keskkonnasõbraliku aianduse (KSA) koolitus; Keskkonnasõbraliku majandamise (KSM) algkoolitus; Põllumajandusloomade heaolukoolitus: väikemäletsejad (kitsed); Põllumajandusloomade heaolukoolitus: väikemäletsejad (lambad); Lüpsihügieen ja piimakvaliteet; Veiseliha esmane käitlemine; Lambaliha esmane käitlemine.

MES andis 2022. aastal välja aunimetused parim taimekasvataja, parim piimakarjakasvataja ning parim lihasekarjakasvataja. Kandidaatide valimise kriteeriumites olid olulise kaaluga keskkonna- ja loodussõbralikkus ning jätkusuutlikkus.

Eesti maaelu arengukava 2014-2020 (MAK) rahastamisvahendist ja Euroopa Merendus- ja kalandusfondi 2014-2020 (EMKF) rahastamisvahendist finantseerib sihtasutus kavandatavaid investeeringuid, mis on jätkusuutlikud kuid ei leia turult piisavalt rahastamisallikaid. MAK rahastamisvahend toetab Euroopa struktuuri ja investeerimisfondide ja ühtse strateegilise raamistiku eesmärke: väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate ja põllumajandussektori ning kalandus- ja vesiviljelussektori konkurentsivõime suurendamine; keskkonnahoid ja keskkonnakaitse ning ressursitõhususe edendamine; kestva ja kvaliteetse tööhõive edendamine ja tööjõu liikuvuse toetamine. EMKF rakenduskava prioriteetsed eesmärgid on arendada kalanduseks, vesiviljeluseks ja kala töötlemiseks soodne, kestlik ja kasumlik keskkond, parandada ranna- ja siseveekalanduse majanduslikku elujõulisust, tagada ressursside optimaalne kasutamine, tõsta järelevalve efektiivsust, edendada koostööd teadus- ja arendusasutuste, haridusasutuste ja kalandussektori vahel.

MES büroohoones kaardistati 2022. aastal energiasäästu meetmed ning planeeriti ja rakendati energiasäästu tegevused. 2022. aasta kolmandas kvartalis vähenes elektrienergia tarbimine võrreldes 2021. aasta sama perioodiga 32%. Täiendati jäätmete liigiti kogumise süsteemi, mis

võimaldab liigiti kogutud jäätmeid uuesti ringlusse võtta ning vähendada mõju kliimale ja keskkonnale. Soetati komposter, mille saadus kasutatakse oma aiataimede kasvatamisel.

Tööõigus

Töötervishoid ja tööohutus on kõige olulisem Euroopa liidu sotsiaalpoliitika valdkond. MES nõuandeteenistuse konsulendid nõustavad lisaks oma spetsialiseerumise valdkonnale kliente tööohutuse ja töötervishoiu valdkonnas, 2022. aastal 7 korral.

2022. aastal hoidis MES-i juhtkond fookuses töökeskkonda, jälgiti, et tagatud oleks tervislik keskkond ja tööohutus. Töötajate heaolusse panustati läbi erinevate tervist edendavate tegevuste, sealhulgas koolituste ja kaasava juhtimiskultuuri arendamisega. Olulised väärtused sihtasutuses on inimeste märkamine, erinevuste aktsepteerimine, sooline võrdõiguslikkus.

Juhtimine

Sihtasutuse protsesside analüüsimiseks ja standardiseerimiseks ning sihtasutuse töökorralduse efektiivsemaks ja läbipaistvamaks muutmise eesmärgil on 2022. aastal alustanud juhtimissüsteemi põhimõtete juurutamisega, protsesside kirjeldamisega ning põhitegevuse riskide kaardistamisega vastavalt kvaliteedijuhtimissüsteemi standardile ISO 9001. Tegevuse raames on sihtasutus analüüsinud juhendeid ja protseduure. Advokaadibüroo KPMG Law OÜ-ga koostöös viidi läbi isikuandmete töötlemise dokumentatsiooni audit. Alustati koostööprojekti Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametiga (PRIA) informatsiooni ühetaolise ja lihtsama käsitlemise eesmärgil.

Sihtasutuse juhtimine on vastutustundlik ja läbipaistev, eelpool loetletud tegevuste kaudu on järgitud jätkusuutlikke tegevuspõhimõtteid juhtkonna vastutuse, õiguskuulekuse, riskijuhtimise korruptsiooni vältimise valdkondades EGS tegevuspõhimõtete määratluse alusel.

Sihtasutus võtab endale kohustuse saavutada eesmärgid ainult usaldusväärseid ja eetilisi meetodeid kasutades. Oma tegevusega soodustab sihtasutus jätkusuutlikku arengut, innovaatilist potentsiaali ning vähendab oma tegevusega negatiivse mõju avaldamist keskkonnale. Sihtasutuse jaoks on olulised väärtused: inimõigused, töötajate õigused, keskkonnakaitse, kogukonna areng, majanduslik- ning eetiline käitumine.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	160 437 347	164 947 437	2
Nõuded ja ettemaksed	18 466 230	14 422 678	3
Kokku käibevarad	178 903 577	179 370 115	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksed	127 032 319	131 658 363	3
Materiaalsed põhivarad	1 448 416	1 472 900	5
Kokku põhivarad	128 480 735	133 131 263	
Kokku varad	307 384 312	312 501 378	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	257 414	223 698	8
Eraldised	6 449 419	6 167 053	9
Kokku lühiajalised kohustised	6 706 833	6 390 751	
Pikaajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	143 460 666	147 756 241	8
Eraldised	9 607 478	14 466 991	9
Kokku pikaajalised kohustised	153 068 144	162 223 232	
Kokku kohustised	159 774 977	168 613 983	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	133 206 971	133 206 971	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	10 680 424	10 355 683	
Aruandeaasta tulem	3 721 940	324 741	
Kokku netovara	147 609 335	143 887 395	
Kokku kohustised ja netovara	307 384 312	312 501 378	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	1 447 433	1 288 913	11
Netotulu finantsinvesteeringutelt	2 108 847	2 066 807	12
Tulu ettevõtlusest	4 347 282	5 475 788	13
Muud tulud	274 244	33 638	14
Kokku tulud	8 177 806	8 865 146	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-124 177	-75 987	15
Mitmesugused tegevuskulud	-2 627 867	-2 942 150	16
Tööjõukulud	-1 658 856	-1 689 442	17
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-24 484	-28 074	5
Muud kulud	-20 482	-3 804 752	18
Kokku kulud	-4 455 866	-8 540 405	
Põhitegevuse tulem	3 721 940	324 741	
Aruandeaasta tulem	3 721 940	324 741	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	3 721 940	324 741	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	24 484	28 074	5
Kokku korrigeerimised	24 484	28 074	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	582 492	-11 887 537	3
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-8 839 006	2 590 897	8,9
Kokku rahavood põhitegevusest	-4 510 090	-8 943 825	
Kokku rahavood	-4 510 090	-8 943 825	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	164 947 437	173 891 262	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-4 510 090	-8 943 825	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	160 437 347	164 947 437	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2020	133 206 971	10 355 683	143 562 654
Aruandeaasta tulem	0	324 741	324 741
31.12.2021	133 206 971	10 680 424	143 887 395
Aruandeaasta tulem	0	3 721 940	3 721 940
31.12.2022	133 206 971	14 402 364	147 609 335

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutuse asutajaõigusi teostab Eesti Vabariigi Maaeluministeerium. Sihtasutuse eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkonna ettevõtlust, luues paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maaettevõtluse konkurentsivõimet.

Sihtasutuse tegevust laenamisel, tagamisel, toetamisel, finantskorraldusvahendite rakendamisel ja sihtfondide haldamisel reguleerivad Euroopa Komisjoni riigiabi load, teatised, määrused ning maaelu ja põllumajandusturu- ning kalandusturu korraldamise seadus. Riigivaraseaduse tähendusest tulenevalt on Maaelu Edendamise Sihtasutus riigi sihtasutus.

Sihtasutuse tegevus finantseerijana on krediidi andmine maaettevõtjatele ja mittetulundusühingutele otse või läbi edasilaenavate institutsioonide, milleks on pangad, liisingettevõtted ja hoiu-laenuühistud. Sihtasutuse käsutuses olev raha laenatakse edasi sihtotstarbeliselt. Käesoleva aruande koostamise hetkel ei oma sihtasutus kohustust maksta finantseerimisasutuste, maaettevõtjate ja mittetulundusühingute poolt sihtasutusele tagasi makstud summasid tagasi riigieelarvesse. Sihtasutuse põhikirja kohaselt antakse sihtasutuse lõpetamise korral tema likvideerimisel järelejäanud vara üle asutajale (Eesti Vabariigile).

Sihtasutuse tegevus tagajana on käendada või garanteerida finantseerimisasutuste ees maaettevõtjate ja mittetulundussektori laene. Sihtasutuse käendus on tagatis ettevõtja ja mittetulundussektori võlakohustustele. Sihtasutuse tegevus finantskorraldusvahendite rakendajana on sihtfondide haldamine. Sihtfondide haldamisel on sihtasutusel õigus valitsemistasule, mille suurus ja finantseerimisallikas lepitakse kokku sihtasutuse ja Maaeluministeeriumi vahelistes rahastamis või halduslepingutes.

Toetustest annab sihtasutus toetusi kutseõppeasutuste maamajanduslike erialade õpilastele ja Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilastele. Lisaks tunnustab sihtasutus parimaid maamajanduseriala õpilasi ja parimat õpetajat, annab välja parima piima- ja lihavedelike kasvataja aunimetused ning parima taimekasvataja aunimetuse. Samuti maksab sihtasutus riigieelarve seadusest ning teistest seadustest ja määrustest tulenevaid sihtotstarbelisi toetusi ja tasusid.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas raamatupidamise seaduse ja Eesti finantsaruandluse standardiga.

Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mida täiendab avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend. Kuna Maaelu Edendamise Sihtasutus on riigi valitseva mõju all olev sihtasutus, on ta avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist tulenevalt riigiraamatupidamiskohustuslane ja tal on kohustus esitada saldoandmikke. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes. Peamised arvestuspõhimõtted, mida kasutati raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool. Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Äriregistri teabesüsteemis. Koostamisel on kasutatud Äriregistri teabesüsteemi vorme ja lisasid, mis osaliselt erinevad oma esitlusviisi poolest avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi arvestuspõhimõtetest.

Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, aktsiaid, väärtipabereid, viitlaekumisi ning lühi- ja pikaajalisi laene ja nõudeid. Finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutusi. Finantsvarad on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna aruande kuupäevast.

Laene, mille tagasinõude lõpptähtaeg on pikem kui üks aasta aruande kuupäevast, kajastatakse pikaajaliste laenudena. Lühiajaliste laenudena kajastatakse lühiajalisi laene ja pikaajaliste laenude lühiajalist osa, mis kuulub tasumisele järgmisel aruandeperioodil.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui sihtasutus kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval, ehk päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab Maaelu Edendamise Sihtasutus omandiõiguse müüdu finantsvara üle.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha ja pangakontode kirjel olevaid arvelduskontode jääke krediitiasutustes ja riigikassas (välja arvatud arvelduskrediit) ning lühiajalisi või katkestatavaid tähtajalisi deposiite, millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk.

Sihtasutuse rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil, mille puhul on põhitegevuse rahavoogude leidmiseks korrigeeritud tegevustulemit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju põhitegevusega seotud varade ning kohustiste saldode muutused. Investeeringis- ja finantseerimistegevused on kajastatud otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutatehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused hinnatakse ümber eurodesse aruande kuupäeval kehtinud Euroopa Keskpanka välisvaluutakursside alusel. Aruandeperioodil ei ole sihtasutus välisvaluutas tehinguid teostanud ega saanud välisvaluutatehingutest kasumeid ega kahjumeid.

Finantsinvesteeringud

Lühiajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse lühiajalise kauplemise eesmärgil hoitavaid väärtvabereid (aktsiad, võlakirjad, fondide osakud jne) ning kindla lunastustähtajaga väärtvabereid, mille lunastustähtaeg on 12 kuu jooksul aruande kuupäevast. Muude pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse väärtvabereid, mida tõenäoliselt ei müüda lähema 12 kuu jooksul (välja arvatud investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse) ning kindla lunastustähtajaga väärtvabereid, mille lunastustähtaeg on hiljem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva.

Finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja muudesse omakapitali- ja võlainstrumentidesse (välja arvatud osalused tütar- ja sidusettevõtjates ja lunastustähtajani hoitavad investeeringud) kajastatakse nende õiglasest väärtuses, kui see on usaldusväärselt hinnatav. Õiglase väärtusena kasutatakse aruandekuupäeva börsinoteeringut. Kui õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav, kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (algne soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused kui investeeringu kaetav väärtus on langenud alla bilansilise väärtuse).

Finantsinvesteeringuid võlakirjadesse ja muudesse võlainstrumentidesse, mida hoitakse lunastustähtajani, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemist intressimäära. Finantsinvesteeringute oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt tehingupäeval. Aruandeperioodil ei ole sihtasutus finantsinvesteeringuid teostanud.

Nõuded ja ettemaksed

Nõudeid ja ettemakseid kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses (soetusväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused). Iga nõude laekumise tõenäosust on hinnatud võimaluse korral eraldi. Nõuete hindamisel võetakse arvesse nii aruande kuupäevaks teadaolevaid kui ka aruandekuupäeva järgseid kui aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust. Nõuded, mille sissenõudmiseks ei ole võimalik või majanduslikult kasulik meetmeid rakendada, on hinnatud lootusetuks ning bilansist välja kantud. Nõuet loetakse lootusetuks kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude laekumiseks.

Laenude hindamine

Sihtasutus tegutseb krediidiandjate finantseerijana, mis annavad saadud finantseeringu edasi lepinguliselt määratletud klientidele. Samuti annab sihtasutus otselaene vastavalt nõukogu poolt kinnitatud laenumetmetele. Allahindlused võimalike laenukahjumite katteks seisuga 31. detsember 2022 ja 2021 on kajastatud vastavalt sihtasutuse riskide hindamise ja eraldiste moodustamise juhendis kehtestatud arvestuspõhimõtetele ning näitavad tõenäolise kahjumi hinnangulist suurus. Ebatõenäoliselt laekuvad laenud koosnevad individuaalsest allahindlusest sihtasutuse poolt otse laenusajale antu laenudele. Laenud klassifitseeritakse nelja riskiklassi: korras, riskantne, kahtlane ja kardetav. Allahindluse taseme määramisel on arvestatud olulisi teadaolevaid tegureid, mis mõjutavad laenude tagasisaamist ning tagatise olemasolu korral selle väärtust. Lõplikud kahjumid võivad erineda antud hinnangutest. Allahindluse tegemisel arvestatakse eelkõige järgnevaid faktoreid: tagatise olemasolu ja piisavus, laenaja finants-majanduslik olukord, laenaja maksekäitumine, meetmed, mida on tarvitusele võetud probleemse kliendi finantsolukorra parandamiseks, aruandekuupäeva eelne ja järgne turu üldseisund ning sündmused.

Kulu ebatõenäoliselt laekuvate laenusummade allahindlusest kajastatakse perioodi tulemiaruaruande kirjel "Mitmesugused tegevuskulud". Aruandeperioodil laekunud kuid eelnevalt allahinnatud laenuõuded ning allahindluse vähendamised kajastatakse samal kulukirjel vastukandena. Intressi mittekanndavad laenud ja turuintressimäärast erineva intressimääraga laenud kajastatakse nõude tekkimisel nüüdisväärtuses, kasutades sihtasutuse sisemist intressimäära ning nõude nimiväärtuse ja nüüdisväärtuse vahe on amortiseeritud nõude maksimistähtajani jäänud perioodi jooksul. Laenude ümberhindlus nüüdisväärtusesse kajastatakse tulemiaruaruande kirjel "Netotulu finantsinvesteeringutelt". Vastavalt sihtasutuse nõukogu otsusele on sihtasutuse sisemine intressimäär (baasintress) Euroopa Keskpanka poolt avaldatud Euroopa Keskpanka põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav intressimäär pluss 0,5%. Aruandeperioodil sihtasutus ei ole andnud sisemisest intressimäärast madalama intressiga laene ning sihtasutuse bilansis nüüdisväärtusesse ümberhinnatud laene ja nõudeid ei ole.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest põhivara kasutuselevõtuga otseselt seonduvatest väljaminekutest. Põhivara kulumit arvestatakse lineaarmetodil, lähtudes vara majanduslikult kasulikust elueast. Kuluminormid on sihtasutuses kasutusel olevatel põhivara gruppidel alljärgnevad:

- masinad ja seadmed 33-40%;
- kontoriinventar 25-33%;
- transpordivahendid 20%;
- ehitised 2-5%;
- kunstiteosed 0%;
- maa 0%.

Tulenevalt Avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhendist on materiaalse ja immateriaalse põhivara, kinnisvarainvesteeringute ja bioloogilise vara arvelevõtmise piirmäär 5 000 eurot ilma käibemaksuta. Alates 2023. aastast muutub põhivara arvelevõtmise piirmäär 5 000 eurolt 10 000 eurole.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 5000

Rendid

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina. Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Kapitalirendiks on müügi ja tagasirenditehingud (sale and lease back). Müügi ja tagasirenditehing sisaldab vara müümist ja sama vara tagasirentimist müüjale. Sihtasutus teeb tagasirentimise tehinguid kapitalirendi tingimustel ja kajastab neid kui finantseerimistehinguid mitte kui ostu- müügittehinguid. Müüdüd vara jääb müüja bilanssi ning saadud raha müügihinna summas kajastatakse bilansis kapitalirendikohustisena. Lähtudes lepingusisul ülimuslikkuse printsiibist, on tegemist vara tagatisel antud laenuga.

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tasumata arveid, viitvõlgasid ning lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi ja eraldisi. Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud kohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki kohustisega otseselt seotud tehingukulutusi. Kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt sellest, kas kohustise eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna aruandekuupäevast. Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud. Kõik teadaolevad finantskohustised ja eraldised kajastatakse bilansis, kui nende suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata ning nende realiseerumine on tõenäoline.

Finantskorraldusvahendi sihtfondid

Sihtasutus valitseb vesiviljelusega tegelevatele ettevõtete laenu sihtfondi (Kalanduse sihtfondi), kalanduse tootjate investeeringute kaasfinantseerimise laenu sihtfondi (Kalapüügiühistute sihtfondi), vesiviljelusega tegelevatele ettevõtete käibekapitali laenu finantseerimise sihtfondi (KFI käibelaenu sihtfond) ning Euroopa Liidu 2014-2020 finantsperioodi Eesti maaelu arengukava (MAK-i) ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF-i) vahendite baasil loodud sihtfonde.

KFI käibelaenu sihtfond moodustati Kalanduse sihtfondi tagasilaekunud maksetest vesiviljelusega tegelevate ettevõtete käibekapitali laenude finantseerimiseks. MAK sihtfondi eesmärgiks on finantseerida põllumajandustoodete tootmise ja töötlemise ning maaettevõtluse mitmekesistamise valdkonnas kavandatavoid investeeringuid ja EMKF sihtfondide eesmärgiks on finantseerida kalatöötlemise ja vesiviljeluse valdkonnas kavandatavoid investeeringuid.

Sihtasutus valitseb sihtfondide vahendeid sihtasutuse põhikirja punktis 2.2.2 sätestatu alusel. Sihtfondide vahendeid hoitakse sihtasutuse varast lahus. Sihtasutuse ülesanne on laenuaotluste menetlemine, taotlejate krediitvõimelisuse hindamine, krediteerimisotsuste langetamine, laenude vormistamine, pantide seadmise korraldamine, laenude väljastamine, monitooring ja haldamine sealhulgas iga-aastane laenuportfelli audit ning hinnangu andmine portfelli väärtusele ja kvaliteedile. Sihtfondide laenudest tulenevad hüved ja riskid ei ole seotud sihtasutuse põhitegevuse tulemiga. Sihtfondide vahenditest laenugevuse korraldamiseks kasutab sihtasutus oma laenugevuses juba kehtivaid reegleid, mis on kooskõlastatud Maaeluministeeriumiga.

Sihtasutuse ja sihtfondide laenugevust reguleerivad dokumendid on järgmised:

sihtasutuse põhikirja; laenude ja laenuvõtjate teenindamise, krediitiriski jälgimise ning allahindluste ja eraldiste moodustamise põhimõtted; riskide hindamise ja eraldiste moodustamise juhend; nõuete lootusetuks tunnistamise kord; nõuete võõrandamise kord; rahaliste vahendite kasutamise kord ja arvestus.

Sihtfondide vahenditest antavate laenude kriteeriumid on fikseeritud rahastamislepingutes. Sihtfondide vahenditest antava laenu intress ei ole madalam kui krediidi- või finantseerimisasutuse laenuotsuse tingimustes või intressi määramise aluseks on krediidi- või finantseerimisasutuse antud krediitdireiting või intress määratakse Euroopa Komisjoni viite ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi alusel, vastavalt ettevõtja krediitdireitingule ja pakutavale tagatisele. Kui laenuvõtja kohta puuduvad andmed varasemate laenude ja nende tagasimaksmise kohta või tal ei ole bilansile tuginevat krediitdireitingut (näiteks tegevust alustavad ettevõtjad), tuleks baasmäära suurendada vähemalt 400 baaspunkti võrra (sõltuvalt tagatistest) ning marginaal ei tohi kunagi olla madalam emaettevõtja suhtes kohaldatavast marginaalist.

Sihtfondide väärtuse hindamine ja vahendite tagastamise põhimõtted

Sihtfondi vara puhasväärtuse määramiseks arvutatakse sihtfondi varade väärtus, millest arvatakse maha nõuded sihtfondi vastu, mis tulenevad valitsemistasudest ja muudest sihtfondi valitsemisega seotud Maaeluministeeriumi poolt eelaktsepteeritud (lubatud) kuludest. Vara väärtuse määramise põhimõtete ja meetodite valikul ning kasutamisel arvestab sihtasutus lisaks õigusaktidele ja rahastamise lepingule üldist õigustatud huvi ning sihtfondi liiki, poliitikat, kehtivaid reegleid ja standardeid, samuti võimalike alternatiivsete hindamismeetodite põhimõtteid ja nende usaldusväärsust. Õiglase väärtuse (vara tõenäoline müügihind, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustust teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus) leidmisel teeb sihtasutus hindamise otsuse ja hindamise põhimõtted üldjuhul

dokumenteeritud viitega ning neid piisava selgusega kirjalikult põhjendades.

Sihtfondide rahaliste vahendite jääk kontol (hoius) võetakse arvesse nominaalväärtuses. Debitoorse võlgnevuse õiglase väärtuse määramisel hinnatakse debitoorsed võlgnevused tõenäoliselt laekuvates summades. Kui see aga ei ole võimalik või asjakohane, siis kasutatakse teisi eelkõige üldtunnustatud meetodeid. Kinnisasja väärtus määratakse atesteeritud kinnisvarahindaja poolt antud hindamisakti alusel või muul sihtfondide tingimustes sätestatud viisil. Muu võimaliku sihtfondide vara väärtuseks on selle õiglane väärtus. Avaldatud sihtfondide vara puhasväärtus kehtib kuni järgmise puhasväärtuse avaldamiseni.

Sihtfondide vahenditest on abikõlblik ka laenude väljastamisega tekkinud kahju ja sihtfondide varade ümberhindamise kulu. Sihtfondide raames välja antud laenudest sihtasutusele tekkinud kahju hüvitamine toimub sihtfondide vahendite arvelt ka pärast sihtfondide tegevuse abikõlbliku perioodi lõppu. Kalanduse sihtfondi raames tehtavad tegevused olid abikõlblikud kuni 31. detsembrini 2015 ning Kalapüügiühistute sihtfondi raames tehtavad tegevused olid abikõlblikud kuni 30. juunini 2016. Kalanduse kui ka Kalapüügiühistute sihtfondi laekunud kõik rahalised vahendid laenati välja abikõlblikul perioodil ja seetõttu ei tekkinud sihtasutusel kohustust sihtfondi laekunud vahendite tagastamiseks. MAK ja EMKF sihtfondide raames tehtavad tegevused on abikõlblikud kuni 31. detsembrini 2023. Sihtasutus tagastab PRIA-le 31. detsembri 2023. aasta seisuga kasutamata rahalised vahendid hiljemalt 1. märtsiks 2024.

COVID-19 kriisimeetmed

Sihtasutus sõlmis Maaeluministeeriumiga Rahastamislepingu nr 121 COVID-19 kriisimeetmete rakendamiseks. Lepinguga andis ministeerium sihtasutusele täitmiseks haldusülesande, mis seisneb COVID-19 põhjustatud koroonaviiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks laenude andmises, laenukäenduse käendusreservi moodustamises ja käendustasude alandamises. Kriisimeetmeid rakendatakse Vabariigi Valitsuse seaduse § 27 lõike 3 ja riigieelarve seaduse § 812 lõike 1 alusel koostatud Vabariigi Valitsuse 28.04.2020 määruse nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ alusel.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Käendatud laenude riskide hindamine ja käenduskahjumite eraldiste moodustamine

Eraldis käenduskahjumite katmiseks väljendab tõenäolist kahju, mis võib tuleneda käendatava laenu mittetagastamisest laenusaaaja poolt krediidiasutustele, mille tulemusena kuulub käenduse ulatuses laen tasumisele sihtasutuse poolt. Nimetatud kahjude katteks on moodustatud eraldis.

Sihtasutuse poolt käendatud laenude hindamisel kasutatakse nelja kategooriat, kus laenude riskitase ulatub korras laenudest kuni kahjumisse kantavate laenudeni. Vastavalt laenu riskitasemele moodustatakse käenduskahjumite eraldised iga laenu kohta individuaalselt. Riskikategooriasse paigutamise aluseks on iga käendatava laenu analüüs, mille käigus hinnatakse laenu saaja finantsmajanduslikku olukorda ja võimekust tasuda laenu põhiosa ning intressimakseid.

Tingimuslikud varad ja nende kajastamine

Tingimuslik vara on võimalik vara, mille realiseerumine ei ole kindel. Tingimuslikke varasid ei kajastata sihtasutuse bilansis, kuid informatsioon oluliste tingimuslike varade kohta avalikustatakse aruande lisades. Lisades ei avalikustata selliseid tingimuslikke varasid, mille realiseerumine on vähemtõenäoline kui mitterealiseerumine. Analogselt bilansis kajastatud varadega hoitakse sihtasutuse tingimuslikke varasid ja sihtfondide tingimuslikke varasid lahus ning nende osas peetakse eraldi arvestust.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimine toimub Euroopa Liidu fondidest ja riigieelarvest Maaeluministeeriumi kaudu. Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega). Varade sihtfinantseerimise korral kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna selles perioodis, millal sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis põhivarana arvele. Toetuste maksmise mahud ja saajad kinnitatakse sihtasutuse nõukogu otsustega.

Tulud

Sihtasutuse tulu koosneb käendustasudest, sihtfinantseerimisest ja toetustest, käendus- ja sihtfondide valitsemistasudest ning intressi- ja nõustamisteenuste tulust. Käendustasu teenitakse krediidi- ja finantseerimisasutustele väljastatud käendukohustuse eest. Intressitulu teenitakse väljastatud laenudelt (sealhulgas edasilaenavatelt finantsinstitutsioonidelt), tähtajalistelt deposiitidelt, võlakirjadelt ja pangakontode saldodelt. Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Tulud kajastatakse tekkepõhiselt.

Kulud

Sihtasutuse kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisega kaasnevad mittetagastatavad maksud ja lõivud kajastatakse soetamise momendil kuluna, mitte varade ega varude soetusmaksumusena.

Seotud osapooled

Sihtasutuse seotud osapoolteks on loetud:

- Sihtasutuse tegev- ja kõrgem juhtkond ning nende pereliikmed, kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja laps;
- sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle eelmises punktis nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Nõudmiseni hoiused krediitiasutustes	7 046 048	8 876 677
Nõudmiseni hoiused Riigikassas	76 699 857	83 809 694
Sihtfondide nõudmiseni hoiused Riigikassas	54 691 442	53 261 066
Tähtajalised hoiused krediitiasutustes ja Riigikassas	22 000 000	19 000 000
Kokku raha	160 437 347	164 947 437

Lühiajaliste ja katkestatavate tähtajaliste hoiuste keskmine intressitulu 2022. ja 2021. aastal oli vastavalt 0,80% ja 0,83%.

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Nõuded ostjate vastu	417 219	417 219	0	0
Ostjatelt laekumata arved	417 219	417 219	0	0
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	16 036	16 036	0	0
Ettemaksed	29 377	29 377	0	0
Tulevaste perioodide kulud	29 377	29 377	0	0
Tekkepõhised intressid laenudelt ja deposiitidelt	1 549 361	1 549 361	0	0
Käendustasude nõuded	516 854	516 854	0	0
Laenud krediidi- ja finantseerimisasutuste vahendusel	18 773 281	1 424 566	11 050 097	6 298 618
Laenud ettevõtjatele, hoiu-laenuühistutele, mittendusühingutele ja eluasemelaenud	34 794 082	4 684 554	15 223 237	14 886 291
Põllumaa kapitalirent	6 297 855	312 360	5 392 268	593 227
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud ja nõuded	-5 889 605	-792 956	-2 576 842	-2 519 807
Laenud Kalanduse sihtfondidest	7 956 301	2 407 894	2 135 158	3 413 249
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud Kalanduse sihtfondidest	-2 805 753	-849 133	-752 953	-1 203 667
Laenud MAK sihtfondist	42 571 429	3 510 726	16 134 047	22 926 656
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud MAK sihtfondist	-5 549 711	-457 667	-2 103 272	-2 988 772
Covid -19 kriisimeetmete laenud	67 159 939	8 171 676	39 519 723	19 468 540
Ebatõenäoliselt laekuvad Covid -19 kriisimeetmete laenud	-20 338 116	-2 474 637	-11 967 800	-5 895 679
Kokku nõuded ja ettemaksed	145 498 549	18 466 230	72 053 663	54 978 656

	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Nõuded ostjate vastu	409 222	409 222	0	0
Ostjatelt laekumata arved	409 222	409 222	0	0
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	4 848	4 848	0	0
Ettemaksed	11 960	11 960	0	0
Tulevaste perioodide kulud	11 960	11 960	0	0
Tekkepõhised intressid laenudelt ja deposiitidelt	899 936	899 936	0	0
Käendustasude nõuded	547 988	547 988	0	0
Laenud krediidi- ja finantseerimisasutuste vahendusel	12 635 226	1 531 534	7 155 219	3 948 473
Laenud ettevõtjatele, hoiu-laenuühistutele, mittetulundusühingutele ja eluasemelaenud	38 321 124	5 740 868	15 753 087	16 827 169
Põllumaa kapitalirent	4 574 494	74 860	3 104 797	1 394 837
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud ja nõuded	-6 197 025	-925 360	-2 547 450	-2 724 215
Laenud Kalanduse sihtfondidest	8 833 135	2 550 937	2 548 503	3 733 695
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud Kalanduse sihtfondidest	-2 813 694	-1 375 072	-950 691	-487 931
Laenud MAK sihtfondist	39 870 019	2 120 338	14 663 158	23 086 523
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud MAK sihtfondist	-4 082 435	-217 109	-1 501 414	-2 363 912
Covid -19 kriisimeetmete laenud	72 063 271	4 138 776	44 062 933	23 861 562
Ebatõenäoliselt laekuvad Covid -19 kriisimeetmete laenud	-18 997 028	-1 091 048	-11 615 691	-6 290 289
Kokku nõuded ja ettemaksed	146 081 041	14 422 678	70 672 451	60 985 912

Ostjatelt laekumata arvetes oli seisuga 31. detsember 2022 kajastatud PRIA-st laekumata sihtotstarbelised toetused ja nõuded nõustamisteenuse klientidele.

Krediidi- ja finantseerimisasutuste vahendusel antud laenude keskmine tootlus seisuga 31. detsember 2022 ja 2021 oli vastavalt 0,73% ja 0,89%. Sihtasutuse otselaenude keskmine tootlus (laenud ettevõtjatele, laenud hoiu-laenuühistutele, laenud mittetulundusühingutele, põllumaa kapitalirent ja eluasemelaenud) seisuga 31. detsember 2022 ja 2021 oli vastavalt 4,39% ja 4,34%. Sihtasutuse omavahenditest antud laenude keskmine tootlus seisuga 31. detsember 2022 ja 2021 oli vastavalt 3,40% ja 3,57%. Kõikide laenude alusvaluuta oli euro.

Laenude allahindlus oli moodustatud sihtasutuse otselaenudele (laenud ettevõtjatele, laenud hoiu- laenuühistutele, laenud mittetulundusühingutele ja eluasemelaenud) ja sihtfondidest antud laenudele. Ebatõenäoliselt laekuvate sihtasutuse otselaenude ja nõuete saldo oli 2022. aastal vähenenud summas 307 420 eurot. Laenude allahindluse vähenemine 2022. aastal oli tingitud hinnangute muutusest laenuotajateks panditud varade väärtuste arvestamisel, laenuvõtjate bilanssidele tugineva krediitdivõime muutustest ning otselaenuportfelli mahu vähenemisest. Otselaenude laenuportfell (välja arvatud põllumaa kapitalirent) vähenes 2022. aastal summas 3 527 042 eurot. Informatsiooni ebatõenäoliselt laekuvate laenude ja nõuete kulu kohta vaata Lisa 16. Sihtotstarbelistele laenudele, mis oli laenatud

läbi litsentseeritud krediitiasutuste või nende kontserni kuuluvate finantseerimisasutuste allahindlus puudub, sest kõik laenude tagastamisega seotud riskid kannavad krediitiasutused. Kui laenu saanud ettevõtja sattub makseraskustesse, peab krediitiasutus lepingu kohaselt laenu ikkagi sihtasutusele tagasi maksma.

Sihtasutuse otselaenude ja sihtfondidest antud laenude allahindluste jaotus tähtaja järgi on kajastatud samas proportsioonis laenuportfellide perioodiliste tagasimaksetega. Kõikide laenuportfellide tagasimakse prognoos teostatakse aruandekuupäeval.

Sihtasutus valitseb kuute kalandusega seotud sihtfondi. Kalandusega seotud sihtfondides oli seisuga 31. detsember 2022 kehtivaid laenulepinguid 38 ja laenuportfelli suurus oli 7 956 301 eurot. Keskmiseks laenulepingu suuruseks kujunes 209 376 eurot ja laenuportfelli keskmiseks tootluseks oli 2,44%. Kalandusega seotud sihtfondide laenudele oli seisuga 31. detsember 2022 moodustatud allahindlusi summas 2 805 753 eurot. Informatsiooni sihtfondide haldamise ja väärtuse kohta vaata Lisa 8 ja Lisa 13.

MAK sihtfondis oli seisuga 31. detsember 2022 kehtivaid laenulepinguid 287 ja laenuportfelli suurus oli 42 571 429 eurot. Keskmiseks laenulepingu suuruseks kujunes 183 176 eurot ja laenuportfelli keskmiseks tootluseks oli 3,23%. MAK sihtfondi laenudele oli seisuga 31. detsember 2022 moodustatud allahindlusi summas 5 549 711 eurot. Informatsiooni sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta vaata Lisa 8 ja Lisa 13.

Covid-19 kriisimeetmete laenuportfellis oli seisuga 31. detsember 2022 kehtivaid laenulepinguid 297 ja laenuportfelli suurus oli 67 159 939 eurot. Keskmiseks laenulepingu suuruseks kujunes 226 128 eurot ja laenuportfelli keskmiseks tootluseks oli 3,16%. Covid-19 kriisimeetmete laenudele oli seisuga 31. detsember 2022 moodustatud allahindlusi summas 20 338 116 eurot. Informatsiooni sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta vaata Lisa 8 ja Lisa 13.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2022		31.12.2021	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	1 763	0	830
Käibemaks	16 004	0	0	0
Üksikisiku tulumaks	0	27 176	0	20 804
Erisoodustuse tulumaks	0	0	0	1 369
Sotsiaalmaks	0	48 802	0	35 638
Kohustuslik kogumispension	0	1 433	0	1 477
Töötuskindlustusmaksed	0	2 880	0	2 259
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	32	0	4 848	0
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	16 036	82 054	4 848	62 377

Informatsiooni maksude ettemaksete ja maksuvõlgade kohta vaata Lisa 8.

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

							Kokku
	Maa	Ehitised			Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	
			Transpordivahendid	Muud masinad ja seadmed			
31.12.2020							
Soetusmaksumus	493 350	1 127 552	19 575	43 426	63 001	58 982	1 742 885
Akumuleeritud kulum		-142 287	-15 334	-43 426	-58 760	-40 864	-241 911
Jääkmaksumus	493 350	985 265	4 241	0	4 241	18 118	1 500 974
Amortisatsioonikulu		-24 159	-3 915	0	-3 915	0	-28 074
31.12.2021							
Soetusmaksumus	493 350	1 127 552	19 575	43 426	63 001	58 982	1 742 885
Akumuleeritud kulum		-166 446	-19 249	-43 426	-62 675	-40 864	-269 985
Jääkmaksumus	493 350	961 106	326	0	326	18 118	1 472 900
Amortisatsioonikulu		-24 158	-326		-326		-24 484
31.12.2022							
Soetusmaksumus	493 350	1 127 552	19 575	43 426	63 001	58 982	1 742 885
Akumuleeritud kulum		-190 604	-19 575	-43 426	-63 001	-40 864	-294 469
Jääkmaksumus	493 350	936 948	0	0	0	18 118	1 448 416

Lisa 6 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Põllumaa kapitalirendi lepingud	6 297 865	312 360	5 392 278	593 227	3,55%	euro	3
Kapitalirendinõuded kokku	6 297 865	312 360	5 392 278	593 227			

	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Põllumaa kapitalirendi lepingud	4 574 494	74 860	3 104 797	1 394 837	2,51%	euro	3
Kapitalirendinõuded kokku	4 574 494	74 860	3 104 797	1 394 837			

Müügi ja tagasirenditehing (sale and lease back) sisaldab vara müümist ja sama vara tagasirentimist müüjale. Sihtasutus teeb tagasirentimise tehinguid kapitalirendi tingimustel ja kajastab neid kui finantseerimistehinguid mitte kui ostu- müügitehinguid. Müüdüd vara jääb müüja bilanssi ning saadud raha müügihinna summas kajastatakse bilansis kapitalirendikohustisena. Lähtudes lepingusisu üliluslikkuse printsiibist, on tegemist vara tagatisel antud laenuga.

Seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 oli sihtasutus sõlminud vastavalt 25 ja 19 põllumaa kapitalirendi lepingut.

Kapitalirendi lepingute portfelli keskmiseks tootluseks oli vastavalt 3,55% ja 2,51%. Sihtasutuse kapitalirendi lepingutega oli renditud vastavalt 2 501,26 ja 1 817,26 hektarit põllumaad. Informatsiooni põllumaa kapitalirendi nõuete saldo osas vaata Lisa 3.

Lisa 7 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2022	2021
Kasutusrendikulu	16 919	17 000
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2022	31.12.2021
12 kuu jooksul	16 865	17 000
1-5 aasta jooksul	84 326	69 306

Sihtasutus on sõlminud viis kontoriruumide rendilepingut nõuandeteenuse pakkumiseks. Kõik lepingud on tähtajatud. Kontoriruumi kasutatakse Kuressaare, Haapsalu, Paide, Tartu ja Võru linnas.

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	10 095	10 095	0	0
Võlad töövõtjatele	137 782	137 782	0	0
Maksuvõlad	82 054	82 054	0	0
Saadud ettemaksed	27 483	27 483	0	0
Kalanduse sihtfond	2 338 158	0	0	2 338 158
KFI käibelaenu sihtfond	456 815	0	0	456 815
Kalapüügiühistute sihtfond	1 158 881	0	0	1 158 881
EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfond	3 756 909	0	0	3 756 909
EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfond	590 494	0	0	590 494
EMKF vesiviljeluslaenu sihtfond	1 112 282	0	0	1 112 282
MAK sihtfond	49 375 627	0	0	49 375 627
Covid -19 kriisimeetmete laenufond	50 870 922	0	0	50 870 922
Covid-19 käenduskahjude reservfond	32 178 506	0	0	32 178 506
Covid-19 käendustasude alandamise reservfond	1 622 072	0	0	1 622 072
Kokku võlad ja ettemaksed	143 718 080	257 414		143 460 666

	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	11 972	11 972	0	0
Võlad töövõtjatele	126 103	126 103	0	0
Maksuvõlad	62 377	62 377	0	0
Saadud ettemaksed	23 246	23 246	0	0
Muud saadud ettemaksed	23 246	23 246	0	0
Kalanduse sihtfond	2 344 185	0	0	2 344 185
KFI käibelaenu sihtfond	453 445	0	0	453 445
Kalapüügiühistute sihtfond	1 137 094	0	0	1 137 094
EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfond	4 046 725	0	0	4 046 725
EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfond	844 247	0	0	844 247
EMKF vesiviljeluslaenu sihtfond	2 040 181	0	0	2 040 181
MAK sihtfond	50 192 961	0	0	50 192 961
COVID-19 kriisimeetmete laenufond	56 815 810	0	0	56 815 810
COVID-19 käenduskahjude reservfond	26 981 483	0	0	26 981 483
COVID-19 käendustasude alandamise reservfond	2 900 110	0	0	2 900 110
Kokku võlad ja ettemaksed	147 979 939	223 698		147 756 241

Sihtasutus on sõlminud Maaeluministeeriumiga alltoodud rahastamis- ja halduslepingud erinevate sihtfondide haldamiseks. Lepingutest tulenevalt on sihtasutuse ülesandeks laenuotluste menetlemine, taotlejate krediitvõimelisuse hindamine, laenu vormistamine, pantide seadmise korraldamine, laenu väljastamine, monitooring ja laenulepingute haldamine. Samuti iga-aastane laenuportfelli analüüs ning hinnangute andmine laenuportfelli väärtusele ja kvaliteedile. Sihtasutusele maksti 2022. aastal sihtfondide valitsemistasusid summas 900 203 eurot (Lisa 13).

Sihtasutus sõlmis 10. detsembril 2012. aastal Maaeluministeeriumiga Rahastamislepingu nr 381 vesiviljelusega tegelevate ettevõtete laenu sihtfondi (Kalanduse sihtfond) haldamiseks. Maaeluministeerium on teinud eelnenud perioodidel sihtfondi sissemakseid kokku summas 4 900 000 eurot. Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2022. aastal intresse summas 26 920 eurot ja intresse riigikassast summas 1 895 eurot. Laenu allahindlusi vähendati summas 405 964 eurot. Kalanduse sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2022 oli 2 338 158 eurot. Informatsiooni sihtfondist väljastatud laenu kohta vaata Lisa 3.

Sihtasutus sõlmis 8. märtsil 2016. aastal Maaeluministeeriumiga Rahastamislepingu nr 381 muutmise lepingu nr 50, mille kohaselt moodustati Kalanduse sihtfondi tagasilaekunud vahenditest vesiviljelusettevõtete käibekapitali laenu finantseerimise sihtfond (KFI käibelaenu sihtfond). Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2022. aastal intresse summas 2 548 eurot ja intresse riigikassast summas 405 eurot. Laenu allahindlusi vähendati summas 5 476 eurot. KFI käibelaenu sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2022 oli 456 815 eurot. Informatsiooni sihtfondist väljastatud laenu kohta vaata Lisa 3.

Sihtasutus sõlmis 14. detsembril 2015. aastal Maaeluministeeriumiga Rahastamislepingu nr 137 kalanduse tootjate ühenduste investeringute kaasfinantseerimise laenu sihtfondi (Kalapüügiühistute sihtfond) haldamiseks. Laenudelt teeniti 2022. aastal intresse summas 32 326 eurot ja intresse riigikassast summas 237 eurot. Laenu allahindlusi ei muudetud. Kalapüügiühistute sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2022 oli 1 158 881 eurot. Informatsiooni sihtfondist väljastatud laenu kohta vaata Lisa 3.

Sihtasutus sõlmis 23. jaanuaril 2017. aastal Maaeluministeeriumiga Halduslepingu nr 16 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi vahendite baasil kolme sihtfondi loomiseks. Seisuga 31. detsember 2022 oli Maaeluministeerium teinud sihtfondidesse sissemakseid kokku summas 7 893 199 eurot.

EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfondist väljastatud laenudelt teeniti 2022. aastal intresse summas 115 510 eurot ja intresse riigikassast summas 1 789 eurot. Sihtfondi laenudele suurendati allahindlusi summas 407 115 eurot. EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2022 oli 3 756 909 eurot. Informatsiooni sihtfondidest väljastatud laenude kohta vaata Lisa 3.

EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfondist väljastatud laenudelt teeniti 2022. aastal intresse summas 9 249 eurot ja intresse riigikassast summas 528 eurot. Sihtfondi laenudele vähendati allahindlusi summas 3 615 eurot. EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2022. aasta oli 590 494 eurot. Informatsiooni sihtfondidest väljastatud laenude kohta vaata Lisa 3.

EMKF vesiviljeluslaenu sihtfondist väljastatud laenudelt teeniti 2022. aastal intresse summas 18 412 eurot ja intresse riigikassast summas 403 eurot. Laenude allahindlusi ei muudetud. EMKF vesiviljeluslaenu sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2022 oli 1 112 282 eurot. Informatsiooni sihtfondidest väljastatud laenude kohta vaata Lisa 3.

Sihtasutus sõlmis 29. jaanuaril 2016. aastal Maaeluministeeriumiga Rahastamislepingu nr 10 Maaelu arengukava 2014-2020 rahastamisvahendi sihtfondi haldamiseks (MAK sihtfond). Seisuga 31. detsember 2022 oli Maaeluministeerium teinud sihtfondi sissemakseid kokku summas 52 560 000 eurot. Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2022. aastal intresse summas 1 330 276 eurot ja intresse riigikassast summas 15 307 eurot. Sihtfondi laenudele suurendati allahindlusi summas 1 467 275 eurot. MAK sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2022 oli 49 375 627 eurot. Informatsiooni sihtfondist väljastatud laenude kohta vaata Lisa 3.

Sihtasutus sõlmis 11. mail 2020. aastal Maaeluministeeriumiga Rahastamislepingu nr 121 COVID-19 kriisimeetmete rakendamiseks. Lepinguga eraldati sihtasutusele kriisimeetmeteks 120 000 000 eurot. Lepingu alusel moodustati sihtfond, millest pakkus sihtasutus finantstoodet „COVID-19 laen bio- ja maamajandusettevõtjatele“, mille eelarve oli 100 000 000 eurot ja COVID-19 käenduskahjude reservfondi, mille eelarve oli 15 000 000 eurot ning COVID-19 käendustasude alandamise reservfondi, mille eelarve oli 5 000 000 eurot. Rahastamislepingut nr 121 muudeti 25. juulil 2021. aastal vähendades finantstoote „COVID-19 laen bio- ja maamajandusettevõtjatele“ eelarvet 78 289 198 euroni ning suurendati COVID-19 käenduskahjude reservfondi eelarvet 36 710 802 euroni.

COVID-19 kriisimeetmete laenufondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2022. aastal intresse summas 2 200 994 eurot ja intresse riigikassast summas 4 920 eurot. Sihtfondi laenudele suurendati allahindlusi summas 1 341 088 eurot. COVID-19 kriisimeetmete laenufondist tehti riigile 2022. aastal tagasimakseid summas 6 732 785 eurot. COVID-19 kriisimeetmete laenufondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2022 oli 50 870 922 eurot.

COVID-19 käenduskahjude reservfondi tagastati 2022. aastal COVID-19 käendustele tehtavavaid eraldisi summas 5 159 866 eurot ja teeniti intresse riigikassast summas 37 157 eurot. COVID-19 käenduskahjude reservfondi jääkväärtus seisuga 31. detsember 2022 oli 32 178 506 eurot. Informatsiooni tehtud eraldiste kohta vaata Lisa 9.

COVID-19 käendustasude alandamise reservfondist tehti käendustasude kompenseerimisi summas 1 278 038 eurot ja teeniti intresse riigikassast summas 2 466 eurot. COVID-19 käendustasude alandamise reservfondi jääkväärtus seisuga 31. detsember 2022 oli 1 622 072 eurot. Informatsiooni käendustasude kompenseerimise kohta vaata Lisa 13.

Lisa 9 Eraldised

(eurodes)

	31.12.2021	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2022
Käenduskahjude eraldis	20 634 044	-3 427 685	-1 149 462	16 056 897
Kokku eraldised	20 634 044	-3 427 685	-1 149 462	16 056 897
	31.12.2020	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2021
Käenduskahjude eraldis	16 362 305	4 271 739	0	20 634 044
Kokku eraldised	16 362 305	4 271 739	0	20 634 044

Eraldise vähenemine 2022. aastal on tingitud hinnangute muutusest laenu tagatisteks panditud varade väärtuste arvestamisel, laenuvõtjate bilansside tuginevate reitingute muutustest ning käendusportfelli mahu vähenemisest. Käenduskahjude eraldise moodustamiseks on tehtud kulu summas 1 707 695 eurot ja võetud eraldises arvele väljamakstud käenduste tagasimakseid summas 24 486 eurot.

Informatsiooni käenduskahjude eraldiseks tehtud kulu kohta vaata Lisa 16.

Lisaks on vähendatud ja tagastatud eraldisi Rahastamislepingu nr 121 "COVID-19 kriisi meetmete rakendamiseks" alusel moodustatud COVID-19 käenduskahjude reservfondi summas 5 159 866 eurot, mis katab võimalikud väljamaksed krediitiasutustele COVID-19 riigiabi tingimustel antud käenduste puhul. Informatsiooni COVID-19 käenduskahjude reservfondi tehtud tagastuse kohta vaata Lisa 8.

Eraldise kasutamisel 2022. aastal on tehtud väljamakseid summas 1 149 462 eurot.

Väljamaksed kujutavad endast krediitiasutuste poolt ülesöeldud laenulepingutele tehtavaid kahju- ja ettemakseid. Ettemaksete puhul tehakse saadud kahju tasaarveldus ettemaksuga peale menetlusprotsesside lõppu ehk peale kõigi laenu tagatisteks vormistatud varade müüki.

Seisuga 31. detsember 2022 oli krediitiasutuste poolt üles öeldud 66 laenulepingut, mille puhul algatati panditud varade müügi protsess.

Väljamakse ootel oleva eraldise suuruseks oli 6 449 420 eurot, mis moodustas 40,2% kogu käenduskahjude eraldisest.

Eraldis on moodustatud tingimuslike kohustuste katteks, mida on kajastatud Lisas 10. Eraldise tõenäoline realiseerumise suurus 2023. aastal on sõltuvuses ülesöeldud lepingute arvust ning laenu tagatisteks panditud varade väärtusest.

Lisa 10 Tingimuslikud kohustised ja varad (eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Tingimuslikud kohustised		
AS SEB Pank	13 164 124	17 782 575
AS SEB Liising	0	192 510
Swedbank AS	22 982 957	25 967 404
Swedbank Liising AS	193 383	256 622
Luminor Bank AS	13 223 778	13 772 194
Luminor Liising AS	598 093	527 769
SIA UniCredit Leasing	15 687	15 687
Tallinna Äripank AS	7 726 350	6 069 089
LHV Pank AS	7 333 066	7 434 043
AS Citadele banka Eesti filiaal	1 112 526	978 513
OP Corporate Bank Eesti filiaal	2 209 136	2 319 556
Coop Pank AS	14 571 124	22 784 777
Coop Liising AS	41 250	49 830
Tartu HLÜ	237 823	271 579
SIA Citadele Liising Eesti filiaal	4 135 173	4 681 512
Holm Bank AS	864 966	409 975
Bigbank AS	630 868	270 000
Kokku tingimuslikud kohustised	89 040 304	103 783 635
Tingimuslikud varad		
Sihtasutuse tingimuslikud varad	1 523 860	1 429 109
Kokku tingimuslikud varad	1 523 860	1 429 109

Tingimuslikud kohustised

Seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 oli sihtasutuse poolt käendatud laenude jääkväärtus krediidi- ja finantseerimisasutustes vastavalt 151 117 277 eurot ja 175 732 367 eurot. Sihtasutuse tinglik käenduskohustus moodustas sellest vastavalt 89 040 304 eurot ehk 58,9% ja 103 783 635 eurot ehk 59,1%. Informatsiooni käendatud laenude võimalike kahjude katteks moodustatud eraldise kohta vaata Lisa 8.

Tingimuslikud varad

Sihtasutus kajastab tingimuslike varade all nõudeid pankroti- või täitemenetluses olevate ettevõtjate vastu, mis tulenevad laenu- käenduse- või

teistest võlaõiguslikest lepingutest. Tingimuslikud varad võetakse bilansivälisel kirjel arvele nominaalväärtuses ja korrigeeritakse vastavalt toimunud muutustele (pankroti- või täitevmenetluse jaotistest saadud laekumised). Seisuga 31. detsember 2022 oli sihtasutusel kuues pankrotimenetluses ning kahes täitevmenetluses tingimuslikke varasid kokku summas 1 523 860 eurot ning võrreldes 2021. aastaga sihtasutuse tingimuslikud varad suurenesid 94 751 euro võrra.

Lisa 11 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (eurodes)

	31.12.2020		Laekunud	Kajastatud tulemiaruan­des	31.12.2021	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Nõuande toetus	228 272	0	1 076 868	1 193 181	344 584	0
PRIA toetused	2 726	0	4 540	1 814	0	0
Teadmussirde programmi toetus	0	0	74 379	93 918	19 540	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	230 998	0	1 155 787	1 288 913	364 124	0
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	230 998	0	1 155 787	1 288 913	364 124	0
	31.12.2021		Laekunud	Kajastatud tulemiaruan­des	31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Nõuande toetus	344 584	0	1 220 554	1 286 985	411 015	
PRIA toetused	0	0	45 994	47 854	1 860	
Teadmussirde programmi toetus	19 540	0	101 723	82 183	0	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	364 124	0	1 368 271	1 417 022	412 875	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	364 124	0	1 368 271	1 417 022	412 875	

Sihtasutus sõlmis 1. juulil 2015. aastal Maaeluministeeriumiga käsunduslepingu nr 180 nõustamisteenuste pakkumiseks.

Nõuandeteenuste pakkumisel juhendatakse Maaeluministeeriumi määrusest "Nõuandetoetuse ja nõuandesüsteemi toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemine ja taotlemise menetlemise täpsem kord".

Lisaks nõuandetoetusele sai sihtasutus 2022. aastal erinevate projektide ja programmide toetamiseks 167 495 eurot. Informatsiooni nõustamisteenuse sihtotstarbeliste toetuste ja nõuete kohta vaata Lisa 3 ja Lisa 8.

Lisa 12 Netotulu finantsinvesteeringutelt (eurodes)

	2022	2021
Intressitulu laenudelt	1 637 105	1 753 408
Intressitulu kapitalirendilt	192 740	89 496
Intressitulu deposiitidelt	164 543	119 630
Intressitulu nõudmiseni hoiustelt	99 025	2 030
Muu finantstulu	15 434	102 243
Kokku netotulu finantsinvesteeringutelt	2 108 847	2 066 807

Netotulu finantsinvesteeringutelt koosneb edasilaenavatelt krediidi- ja finantseerimisasutustelt saadavatest intressidest, sihtasutuse otselaenu intressidest, kapitalirendi intressidest ning pangakontodelt, deposiitidelt ja võlakirjadelt teenitavatest intressidest. Minimaalne intressimäär edasilaenavatele krediidi- ja finantseerimisasutustele on Euroopa Keskpanka põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav intressimäär pluss 0,5% aastas. Sihtasutuse otselaenule määrab intressi sihtasutuse nõukogu vastavalt laenumeele. Muu finantstuluna on kajastatud lepingu tingimuste rikkumisega kaasnevad leppetrahvid ja viivised.

Lisa 13 Tulu ettevõtlusest (eurodes)

	2022	2021
Käendustasud	3 319 646	4 024 926
Nõuandetoetuse saajate omaosalus ja turupõhine nõustamisteenus	120 386	110 278
Sihtfondide valitsemistasud	900 203	1 340 584
Projekti BestSoil tulud	7 047	0
Kokku tulu ettevõtlusest	4 347 282	5 475 788

Käendustasuks on käenduskohustuse eest võetav tasu määr, mida väljendatakse protsentides aasta kohta võlakohustusele antud käenduse summast. Käendustasude suurus on 1,0% kuni 7,5% ja tasu on sõltuvuses krediitkvaliteedi reitingust. Käendustasu võib sihtasutus võtta otsuse langetamise hetkel kehtivate määrade alusel, mis on sätestatud Euroopa Komisjoni teatises EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT C 155 20.06.2008, lk 10–22).

Üksikuhtumil võib sihtasutus määrata käendustasu leitud määrast väiksemana, kasutades järgmisi alandamise aluseid:

- regionaalne– tegevus toimub väljaspool linnasid;
- mikroettevõtte– töötajaid alla 10, bilansimaht ja käive alla 2 miljonit eurot;
- investeering loob uusi töökohti;
- teaduspõhiste ja innovatiivsete tehnoloogiate kasutamine;
- kohaliku tooraine kasutamine;
- alustav ettevõtte– asutamisest ei ole möödunud rohkem kui 12 kuud;
- naisettevõtjad– vähemalt 51% ettevõtte kapitalist kuulub naistele või ettevõtet juhib naine.

Iga loetletud põhimõtte võib alandada krediitkvaliteedist tulenevat tasu kuni ühe protsendipunkti võrra, kuid lõpptasu ei tohi olla väiksem kui 1,0%.

Käendustasude alandamisel peab sihtasutus jälgima, et käenduskava peab ka peale käendustasude alandamisi jääma isefinantseerivaks ja käendustasud peavad katma tavalised käenduste andmisega seotud riskid, kava halduskulud ja iga-aastased piisava kapitali hüvitused. Lisaks sai sihtasutus 2022. aastal COVID-19 käendustasude alandamise reservfondist käendustasude alandamise eest ettevõtjatele kompensatsiooni summas 1 278 038 eurot. Käendusportfelli (vaata Lisa 10) keskmine tootlus seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 oli vastavalt 3,44% ja 3,93%.

Alates 1. juulist 2015. aastast saab sihtasutus Kalanduse sihtfondi valitsemistasusid sihtfondi varade arvelt, arvestusega 1% sihtfondi tehtud rahalistelt sisse maksetelt.

Alates 8. märtsist 2016. aastast moodustati Kalanduse sihtfondi tagasilaekunud vahenditest vesiviljelusettevõtete käibekapitali laenu finantseerimise sihtfond. Kahest sihtfondist maksti sihtasutusele 2022. aastal valitsemistasusid kokku 49 000 eurot.

Alates 14. detsembrist 2015. aastast saab sihtasutus valitsemistasusid Kalapüügiühistute sihtfondist ja KFI käibelaenu sihtfondist. Kalapüügiühistute sihtfondist maksti sihtasutusele 2022. aastal valitsemistasusid kokku 10 775 eurot ja KFI käibelaenu sihtfondist kokku 5 060 eurot.

MAK sihtfondi valitsemistasusid makstakse kuni 31. detsember 2023 baastasuna ja tulemuspõhise tasuna. Baastasu makstakse 0,5% aastast sihtfondi tehtud rahalistelt sissemaksetelt. Tulemuspõhist tasu makstakse 1% sihtfondist väljastatud laenude summalt, mida ei ole veel sihtfondi tagasi makstud, arvutades proportsionaalselt ajaga alates laenusajale väljamaksmisest kuni laenu tagasimaksmiseni, tagasi maksmata jätmise puhul tagasinõudmismenetluse lõpuni või rahastamiskõlbliku perioodi lõpuni või lepingu lõpetamise kuupäevani olenevalt sellest, milline hetk on varasem. Alates 1. jaanuarist 2024 makstakse ainult tulemuspõhist valitsemistasu komponenti. MAK sihtfondist maksti sihtasutusele 2022. aastal valitsemistasusid kokku 675 642 eurot.

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi vahendite baasil loodud kolmest sihtfondist maksti sihtasutusele 2022. aastal valitsemistasusid kokku 82 797 eurot.

COVID-19 kriisimeetmete laenufondist sai sihtasutus 2022. aastal valitsemistasusid kokku 76 929 eurot.

Informatsiooni sihtfondide valitsemistasude, haldamise ja väärtuse kohta vaata Lisa 3 ja Lisa 8.

Lisa 14 Muud tulud

(eurodes)

	2022	2021
Renditulud	14 036	14 181
Pankroti- ja täitevmenetlustest laekunud tulu	254 390	17 365
Muud	5 818	2 092
Kokku muud tulud	274 244	33 638

Rendituluna on 2022. ja 2021. aastal kajastatud maatulundusmaade (64,3 ha) ja põllumajandusmaa (118 ha) kasutamise eest saadavat renti. Maatulundusmaade rentijaks on MTÜ Looduslikud niidud ning rendi suuruseks on 73 eurot hektar, mida makstakse üks kord aastas. Põllumajandusmaa rentijaks on Eesti Taimakasvatuse Instituut, rendi suuruseks on 60% Maaeluministri poolt iga aasta kehtestavast ühtse pindalatoetuse määrast ühe hektari kohta. Muu tuluna on kajastatud kapitalirendi lepingutest tulenevad maamaksu maksed.

Lisa 15 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2022	2021
PRIA toetuse kulud	41 994	4 086
Teadmussiirde programmi kulu	82 183	71 901
Kokku jagatud annetused ja toetused	124 177	75 987

Lisa 16 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2022	2021
Käenduskahjude eraldise kulu	1 707 695	1 195 165
Ebatõenäoliselt laekuvate laenude ja nõuete kulu	160 677	1 261 948
Sihtasutuse majanduskulu	237 301	184 832
Nõuandeteenuse arendus ja majanduskulu	503 468	281 793
Muud	18 726	18 412
Kokku mitmesugused tegevuskulud	2 627 867	2 942 150

Lisa 17 Tööjõukulud (eurodes)

	2022	2021
Palgakulu	1 241 137	1 263 785
Sotsiaalmaksud	408 813	416 707
Töötuskindlustusmaksed	8 906	8 950
Kokku tööjõukulud	1 658 856	1 689 442
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	29	30

Palgakuluna on 2022. ja 2021. aastal kajastatud põhikohaga töötajate töötasud vastavalt 815 227 ja 758 202 eurot, käsunduslepinguga töötajate töötasud vastavalt 299 684 ja 361 624 eurot ning juhatuse ja nõukogu liikmete tasud vastavalt 126 225 ja 143 959 eurot. Sihtasutuses töötas taandatuna täistööajale 29 põhikohaga töötajat ja üks juhatuse liige. Käsunduslepingute alusel töötas sihtasutuses 2022. aastal 37 konsulenti ja mentorit. Seisuga 31. detsember 2022 oli sihtasutuse nõukogu koosseis 10 liikmeline.

Lisa 18 Muud kulud (eurodes)

	2022	2021
Statuutidega seotud kulud	5 613	945
Kingitused ja annetused	4 050	5 500
Preemiad statuutide alusel ja statuutidega seotud kulud	5 000	6 250
Erakorralised toetused	0	3 789 965
Muud	5 819	2 092
Kokku muud kulud	20 482	3 804 752

2022. aastal maksis sihtasutus oma tulude arvelt preemiaid ja tunnustas parimaid maamajanduseriala õpilasi ja parimat õpetajat, andis välja parima piima- ja lihavedikasvataja aunimetused ning parima taimekasvataja aunimetuse.

Erakorraliste toetustena on 2021. aastal kajastatud Maaeluministri suunistest tulenevad kulud. Maaeluminister andis 2. märtsil 2021. aastal Maaelu Edendamise Sihtasutusele suunise, millest tulenevalt palus eraldada sihtasutusel 3,8 miljonit eurot lihatõugu veiste (2,2 mln eurot), mahemunakanade (0,1 mln eurot) ja maheteravilja (1,5 mln eurot) tegevusvaldkonna erakorraliseks toetamiseks.

Lisa 19 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

ANTUD LAENUD	31.12.2020	Antud laenu	Antud laenu tagasimaksed	31.12.2021	Perioodi arvestatud intress
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	4 567 520	0	0	4 567 520	110 391
Kokku antud laenu	4 567 520	0	0	4 567 520	110 391

ANTUD LAENUD	31.12.2021	Antud laenu	Antud laenu tagasimaksed	31.12.2022	Perioodi arvestatud intress
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	4 567 520	0	0	0	0
Kokku antud laenu	4 567 520	0	0	0	0

OSTETUD	2022	2021
	Teenused	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	33 265	0
Kokku ostetud	33 265	0

ANTUD GARANTIID/TAGATISED

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2022	2021
Arvestatud tasu	126 225	143 959

Sihtasutuse asutajaks on Eesti Vabariik ja asutaja õiguste teostajaks on Maaeluministeerium.

Vastavalt avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendile avalikustatakse seotud osapooltega tehtud tehingute osas raamatupidamise aastaaruannetes informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Sihtasutuse juhatusele on 2022. ja 2021. aastal arvestatud tasusid vastavalt 90 285 eurot ja 106 219 eurot ja nõukogule 35 940 eurot ja 37 740 eurot. Juhatuse liikmele on ette nähtud lahkumishüvitis kolme kuu tasu ulatuses nende tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne volituste tähtaja möödumist. Kõik tegev- ja kõrgema juhtkonna valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad on saanud laene ja käendusi turutingimustel.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 24.03.2023

Maaelu Edendamise Sihtasutus (registrikood: 90000245) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MEELIS ANNUS	Juhatuse liige	24.03.2023

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Maaelu Edendamise Sihtasutus üldkoosolekule

Arvamus

Oleme auditeerinud Maaelu Edendamise Sihtasutus (Sihtasutus) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2022 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Sihtasutuse finantsseisundit seisuga 31.12.2022 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mittevastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärarvutuste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärselt kahtlust Sihtasutuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada Sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Eero Kaup

Vandeauditori number 459

KPMG Baltics OÜ

Auditiorettevõtja tegevusloa number 17

Narva mnt 5, Tallinn, Harju maakond, 10117

24.03.2023

Audiitorite digitaalallkirjad

Maaelu Edendamise Sihtasutus (registrikood: 90000245) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
EERO KAUP	Vandeaudiitor	24.03.2023

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muud finantsteenuste abitegevusalad, v.a kindlustus ja pensionifondid	6619	Jah
Mujal liigitamata tervishoiualad	86909	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6484064
Faks	+372 6484065
E-posti aadress	mes@mes.ee
Veebilehe aadress	www.mes.ee